

20 organisasjoner ber regjeringen ta første skritt i «det store gå- og sykkelløftet» gjennom statsbudsjett 2021

De positive effektene av sykling og gange er godt dokumentert i nasjonal og internasjonal forskning. Mer sykling og gange i hverdag og fritid, som ferdsel i by og til friluftsområder, bidrar til et bedre samfunn. Dette påpekes i regjeringens nye handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029 «Sammen om aktive liv». For å få flere til å sykle og gå som transport, i daglige ærend og til nærfriluftsliv, må det bygges ut et *sammenhengende, separat og trafiksikkert* nett av infrastruktur. Fysisk adskillelse bidrar også til økt opplevd trygghet – en nøkkelfaktor for å få nye grupper til å sykle og gå. Siden Norsk vegplan i 1977 er det gitt jevnlig lovnader om utbygging av sammenhengende sykkelveinett i norske byer og tettsteder. I 2020 er det ennå ingen byer som har dette på plass. Nå er tiden inne for «det store gå- og sykkelløftet».

Investeringene i sammenhengende sykkelveinett og infrastruktur for gående har vært altfor lave sett opp mot de nasjonale ambisjonene. Koronasituasjonen – med restriksjoner på kollektivtransporten – gjør det enda mer aktuelt å ta første skritt i satsingen. NTP og kommende statsbudsjetter må sikre videre opptrapping slik at sammenhengende sykkelveinett og tiltak for gående realiseres innen NTPs planperiode 2022-2033. Det kan omprioriteres midler fra nye veiprojekter til infrastruktur for syklende og gående.

Organisasjonene ber regjeringen:

Bevilge et øremerket ekstratilskudd på 500 mill. kr. til gange- og sykkeltiltak i de ni største byområdene gjennom statsbudsjett 2021. Dette er i tillegg til øvrige bevilgninger til sykkel og gange gjennom byvekstvtalemidler, riksveimidler mm.

Følgende organisasjoner stiller seg bak kravet, initiert av Syklistenes Landsforening:

Aktivitetsalliansen, Aktiv mot kreft, Astma- og Allergiforbundet, Besteforeldrenes Klimaaksjon, Den Norske Turistforening, Folkehelseforeningen, Framtiden i våre hender, Kreftforeningen, Landsforeningen for hjerte- og lungesyke, Miljøagentene, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Naturvernforbundet, Norges Bedriftsidrettsforbund, Norges Cykleforbund, Norsk Friluftsliv, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sportsbransjeforening, Sykling uten alder, Syklistenes Landsforening og Trygg Trafikk.

Helsefremmende og miljøvennlig

I Norge brukes det årlig nær 70 000 kr. per innbygger i offentlige helseutgifter, og kostnadene øker med flerfoldige milliarder hvert år (SSB). Det er helsesektoren som merker resultatet av manglende folkehelsearbeid og forebygging i andre sektorer. Investering i sykkel og gange vil gi store gevinster. Helsedirektoratet anslår at den samfunnsøkonomiske helsegevinsten per nye km syklet er 22 kr (Håndbok V712 *Konsekvensanalyser*).

Større bruk av aktiv transport som sykling og gåing vil kunne gjøre en stor forskjell og gi mange en bedre helse. Bedre tilrettelegging for sykkel og gange vil gjøre det mulig for alle, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger, å få mer fysisk aktivitet gjennom ulike daglige gjøremål. Bedre trafiksikkerhet er en viktig forutsetning for å få flere til å sykle og gå.

Norge er forpliktet av FNs bærekraftsmål og av Parisavtalen. Vi skal innen 2030 redusere klimagassutslipp med minst 50 % i forhold til 1990-nivå. Utslipp fra veitrafikken har likevel økt med 26 % fra 1990 til 2018, hvorav personbiler står for over 50 % av utslippene (SSB). Norske storbyer sliter med EUs grenseverdier for luftkvalitet, og hvert år dør over tusen personer årlig i Norge som følge av luftforurensing, ifølge rapporten «The Lancet Commission on Pollution and Health» (2017).

Regjeringens forpliktelser til økt sykling og gange

I tillegg til nullvekstmålet er det et nasjonalt mål om 8 % sykkelandel med 20 % sykkelandel i byene, og at 8 av 10 barn skal sykle eller gå til skolen. Ifølge Nasjonal reisevaneundersøkelse (RVU) 2018 er sykkelandelen kun 5 % i Norge. Andelen har ligget på 4–5 % siden 2001. Andelen gåreiser er 20 %. Og kun om lag 6 av 10 barn sykler eller går til skolen. Vi er verdensledende på trafiksikkerhet, men syklende og gående har som oftest høyere skaderisiko enn bilister. Nullvisjonen for drepte og hardt skadde i veitrafikken må også gjelde myke trafikanter.

Tiden er inne for å realisere satsingen på sykkel og gange gjennom reelle investeringer. Organisasjonene ber derfor regjeringen om å ta første skritt i «det store gå- og sykkelløftet» gjennom statsbudsjett 2021.

AKTIVITETSALLIANSEN

Anders Hall Grøterud,
daglig leder



Helle Aansen,
daglig leder



Hogne Skogesal, stedfor-
treddende generalsekretær



Steinar Winther Christensen,
leder



Dag Terje Solvang,
generalsekretær



Johan Lund,
generalsekretær

**Framtiden i
våre hender**

Anja Bakken Riise,
leder



Ingrid Stenstadvold Ross,
generalsekretær



Frode Jahren,
generalsekretær



Are Shaw Waage,
sjefsagent



Mina Gerhardsen,
generalsekretær



Silje Ask Lundberg,
leder



Eystein Thue Stokstad,
generalsekretær



Grethe Fosli,
president



Lasse Heimdal,
generalsekretær



Trond Evald Hansen,
administrerende direktør



Lars Thomte, styreleder



Tormod Hansen,
daglig leder



Morgan Andersson,
generalsekretær



TRYGG TRAFIKK

Jan Johansen,
direktør